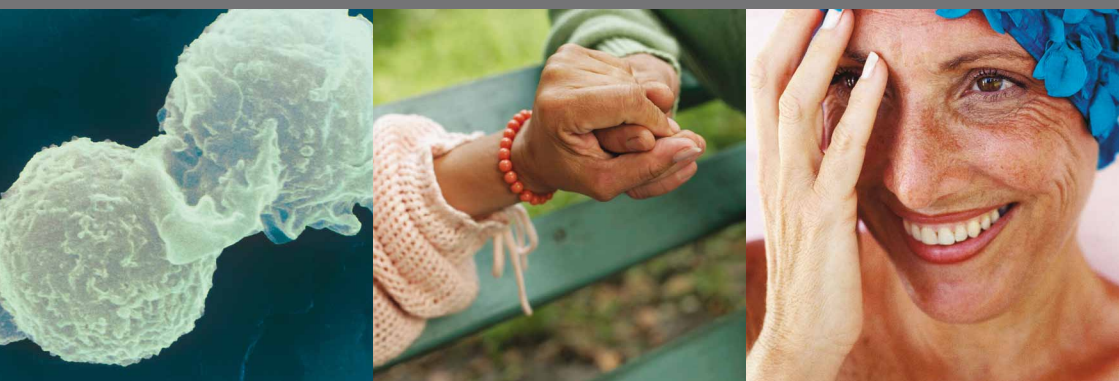

Att hjälpa kroppens kamp mot cancer

– hur du skyddar dig mot infektioner

Innehåller patientinformation Neulasta®

AMGEN®

 Neulasta®
(pegfilgrastim)

Cancer är ett skrämmande ord

Cancer kan drabba vem som helst. Lyckligtvis finns det idag flera bra behandlingar som hjälper många att bli botade eller bättre i sin sjukdom.

Den här broschyren är till för dig som har cancer och skall behandlas med cytostatika (cellgifter).

Vad är egentligen cancer?

Din läkare har redan beskrivit för dig hur cancer uppstår. Här följer en kort repetition:

1. En skada uppstår i cellens arvsanlag och en onormal cell bildas. Det kan finnas flera orsaker till skadan och troligen samspelar olika faktorer med varandra.
2. Cellen delar sig i flera omgångar och bildar nya, liknande celler.
3. Dessa celler är av en typ som kan överleva i andra delar av kroppen än där de skapades. De kallas för cancerceller.
4. När dessa nya celler blir tillräckligt många bildar de en tumör.

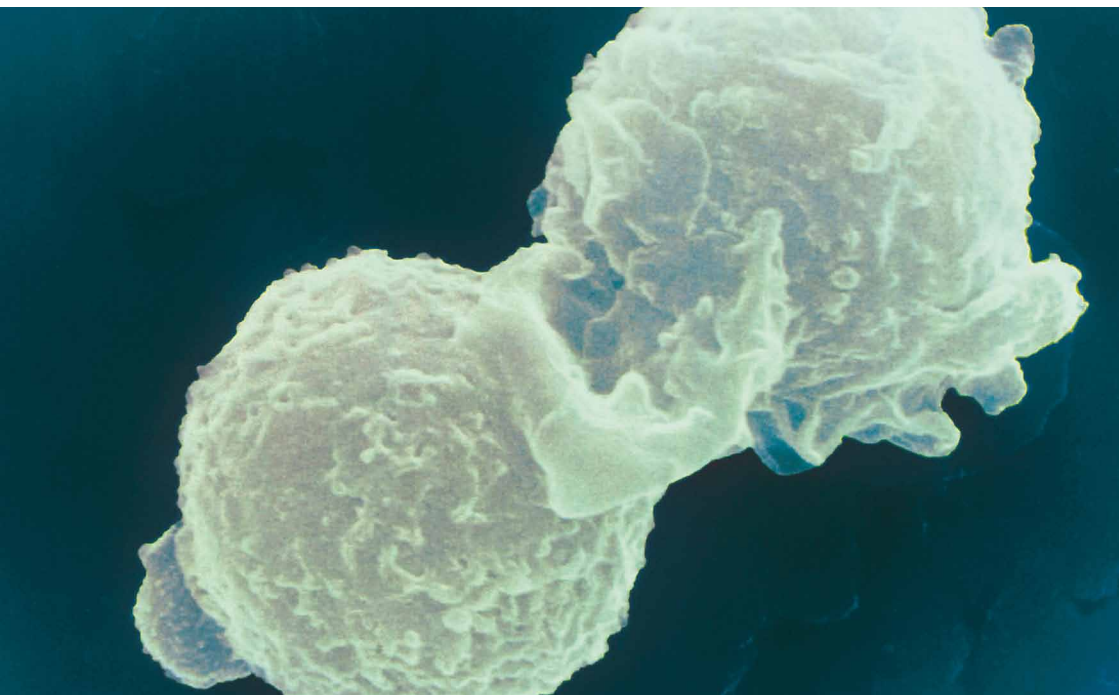
Om tumören inte behandlas så fortsätter den att och kan störa andra närliggande organ. Till exempel kan tillförseln av näring eller syre till andra organ drabbas.

Det finns två typer av tumörer, godartade (benigna) och elakartade (maligna). De benigna cellerna kan endast överleva på den plats där de först skapades, och kan därmed inte spridas till andra delar av kroppen.

Maligna celler däremot slutar inte dela sig och kan därför sprida sig till andra delar av kroppen. När en malign cell spridit sig och börjat växa på andra ställen i kroppen kalls det för metastasering.

Cancer är ett samlingsnamn för många olika sjukdomar. Vid behandling av cancer kan målet vara både den ursprungliga tumören och/eller eventuella metastaser.

Varför är ditt immunförsvar så viktigt?

Onormala celler är en naturlig del av vår kropp. Anledningen till att de inte utvecklas till tumörer är att vårt immunförsvar är starkare och "dödar" dessa onormala celler när de dyker upp. Ditt immunförsvar är skapat för att skydda din kropp

mot sjukdomar, onormala celler och andra främmande organismer som kommer in i kroppen. Vita blodkroppar (se bild) är en viktig del av immunförsvaret och hjälper kroppen att bekämpa tex infektioner.

Exempel på cancerbehandlingar

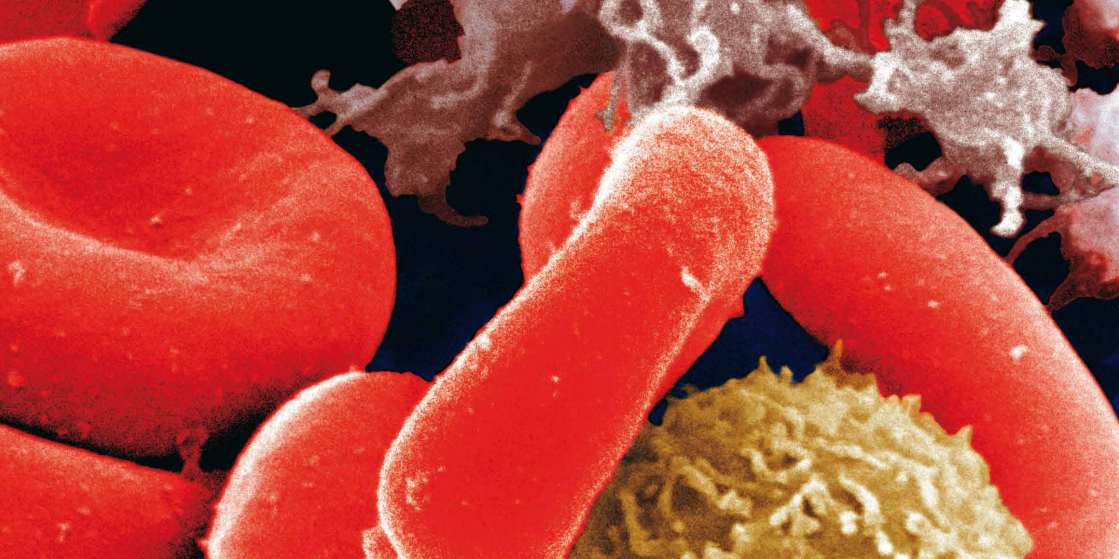
Cancer kan behandlas på flera olika sätt, beroende på hur sjukdomen har utvecklat sig.

Cellgiftsbehandling – cytostatika

En cancertumör uppstår genom att onormala celler delar sig och okontrollerat bildar nya celler. En cytostatikabehandling har till uppgift att bekämpa cancercellerna genom att hindra dem från att växa och dela sig. Behandlingen kan bestå av ett eller flera olika läkemedel som ges i kurer. Kurerna, liksom val av läkemedel, varierar mellan olika cancerformer. De allra flesta cytostatika ges direkt i blodbanan via dropp, och kan på detta sätt påverka cancercellerna varhelst de befinner sig i kroppen. Behandlingen ges vanligtvis under några timmar och därefter kan du åka hem. Ibland behöver man stanna kvar på sjukhuset eftersom en del cytostatikakurer ges under längre tid eller kan kräva tillsyn efter behandlingen.

Strålbehandling

Vid strålbehandling använder man en apparat, som kallas accelerator. Strålarna ges med hög energi för att hindra cancerceller att växa och dela sig. Behandlingen ges genom att man riktar accelerators strålar mot en specifik punkt på kroppen. På det sättet kan man koncentrera strålningen till just den plats i kroppen där tumören sitter. Strålbehandling ges i olika doseringar, vanligen fem dagar i veckan, och i vissa fall under flera veckors tid. Målet med behandlingen är, precis som med cytostatikabehandling, olika beroende på typ av cancer och hur långt framskriden den är. Strålbehandling kan användas för att hämma tillväxten av tumören, eller krympa dess storlek. Strålning kan även lindra symtomen. Ibland ges kombinationsbehandling av cytostatika och strålbehandling.

Cancerbehandlingar är effektiva men okänsliga

Cytostatika och strålbehandling är effektiva sätt att bekämpa cancer genom att de "dödar" cancer-cellerna. En bieffekt med behandlingarna är att den tyvärr inte kan avgöra skillnaden mellan cancerceller och normala celler. Exempelvis påverkas friska celler såsom hårceller och slemhinne-celler i mage och tarm vid en behandling. Det är därför vanligt att man tappar håret och/eller drabbas av illamående, kräkningar och diarré i samband med behandlingen. Män kan bli tillfälligt eller bestående sterila då spermieproducerande celler slås ut och kvinnor kan bli infertila då äggproducerande celler drabbas. Cellgifter och strålning påverkar även viktiga blodkroppar.

Olika typer av blodkroppar

- Röda blodkroppar transporterar syre till kroppens organ och för bort slaggprodukten koldioxid.
- Trombocyter tätar läckor i blodkärlen genom att få blodet att koagulera.
- Vita blodkroppar agerar "vakter" i din kropp och försvarar dig mot infektioner och sjukdomar.

Speciellt allvarligt är det när mängden vita blodkroppar minskar så mycket att kroppen blir för svag för att stå emot infektioner. Infektioner är en allvarlig bieffekt vid cancerbehandling.

Faran med neutropeni och infektioner

Om antalet vita blodkroppar sjunker kallas det "neutropeni". Ungefär hälften av alla cancerpatienter som får cytostatikabehandling och strålning drabbas av detta, vilket ibland kan leda till allvarliga infektioner.

Neutropeni –ett allvarligt tillstånd

- För vissa patienter krävs det att behandlingen tillfälligt måste upphöra eller att dosen måste minskas. Ett sådant uppehåll, eller en sänkt dos, kan påverka det slutgiltiga behandlingsresultatet.
- Vid ett för litet antal vita blodkroppar kan patienter behöva läggas in på sjukhus.

De personer man vet löper större risk att drabbas är de som tidigare drabbats av neutropeni, personer som får höga doser cellgifter, personer som tidigare fått cellgifts- eller strålbehandling och äldre människor.

Så upptäcks neutropeni

Neutropeni kan leda till infektion som i sin tur kan visa sig genom olika symtom:

- Feber högre än 38 grader.
- Kallsvettningar.
- Ont i halsen eller hosta.
- Munsår.
- Diarré eller en brännande känsla när du kissar.
- Flytningar eller klåda från underlivet.
- Rodnad, smärta eller svullnad runt en skada eller ett sår.

Under en cancerbehandling görs regelbunden provtagning för att så tidigt som möjligt upptäcka en onormal förändring i antalet vita blodkroppar.

Vad kan du göra för att skydda dig själv?

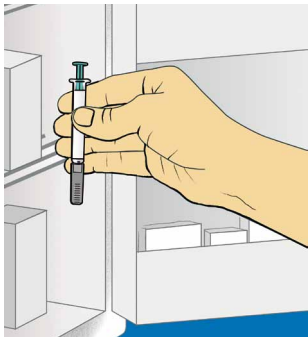
Det bästa sättet att skydda dig själv mot neutropeni och infektioner är att lära dig så mycket som möjligt om den behandling du får, och hur den påverkar din kropp. Det finns vissa saker du kan tänka på:

- Ta temperaturen om du känner dig varm och "hängig".
- Tvätta händerna regelbundet och extra noggrant med tvål och varmt vatten.
- Skölj munnen med varmt saltvatten några gånger per dag.
- Använd en mjuk tandborste som inte skadar tandköttet.
- Bada eller duscha varmt varje dag. Badda din hud torr efteråt.
- Var extra noga med att skydda din hud t ex genom:
 - att använda hudlotion
 - att använda elektrisk rakapparat istället för hyvel.
 - att noga rengöra sår.
- Om du har kvisslor, undvik att klämma eller klia på dem.
- Var extra noggrann med att skölja frukt och grönsaker och tänk på hur du tillagar din mat.
- Försök att undvika vitaminbrist. Tala med din läkare om du behöver ta vitamintillskott.
- Undvik stora folkmassor, speciellt i förkylnings- och influensatider.
- Tala med din läkare innan du tar vaccinationssprutor eller mediciner som minskar infektionssymtom.

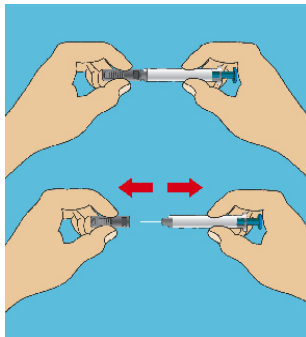
Neulasta® injiceras en gång per kemoterapicykel

Förvaring av Neulasta®

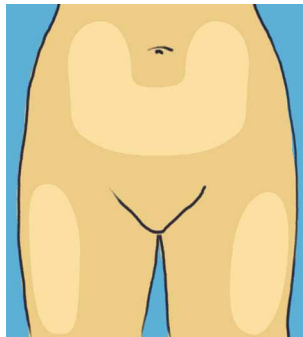
- Sprutorna med Neulasta® ska förvaras i kylskåp men får ej frysas.
- Ta ut sprutan ur kylan och låt den uppnå rumstemperatur (ca 30 min) innan användning.
- Efter att en gång uppnått rumstemperatur måste sprutan användas inom 3 dagar.
- Neulasta® förfylld injektionsspruta består av en klar och färglös vätska.

Hur förbereder jag min injektion?

- Håll i sprutan som på bilden och ta av skyddet från nålen utan att vrida. Dra rakt ut på det sätt som visas på bilden.
- Det kan finnas en liten luftbubbla i den förfyllda sprutan. Du behöver inte ta bort luftbubblan före injektionen. Det är riskfritt att injicera lösningen med luftbubblan.
- Nu kan du använda den förfyllda sprutan.

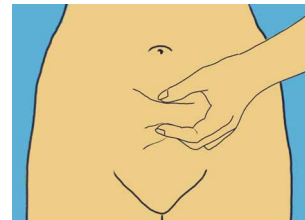
Var injiceras man Neulasta®?

Injektionen skall ges i vävnaden strax under huden. En sådan injektion kallas en subkutan injektion. De lämpligaste injektionsställena är följande:

- Högst upp på låren.
- Buken, utom området kring naveln.

Välj injektionsställe

Desinficera huden med en spritkompress och nyp ihop huden mellan tummen och pekfingret, utan att klämma.

Injicera

- Stick försiktigt in nålen i ungefär 45° vinkel.
- Dra ut kolven lite för att kontrollera att nålen inte har punkterat ett blodkärl. Om du ser blod i sprutan, ta ut nålen och stick in den på ett nytt ställe.
- Injicera vätskan långsamt och jämnt utan att släppa greppet om huden.
- När du har injicerat vätskan, ta ut nålen och släpp huden.
- En spruta skall endast användas till en injektion. Använd inte Neulasta® som eventuellt blivit kvar i sprutan.

Neulasta® (pegfilgrastim) R. Indikation: Reduktion av durationen av neutropeni och incidensen febril neutropeni hos patienter som behandlas med cytotoxisk kemoterapi för malignitet (med undantag för kronisk myeloisk leukemi och myelodysplasi).

Dosering: En dos av 6 mg (en förfylld spruta) Neulasta rekommenderas för varje kemoterapicykel, administrerad som en subkutan injektion cirka 24 timmar efter behandlingen med cytotoxisk kemoterapi. För fullständig information vid förskrivning, produktresumé (17 januari 2008) och aktuella priser, se www.FASS.se och www.lfn.se

Patientinformation

Neulasta® förfylld injektionsspruta

Vad är Neulasta®?

G-CSF är en tillväxtfaktor som finns i kroppen och stimulerar benmärgen, den del i skelettet där blodkroppar bildas, att producera vita blodkroppar.

Neulasta® är ett läkemedel som verkar på samma sätt som kroppens egen tillväxtfaktor G-CSF och påskyndar bildandet av vita blodkroppar.

Det är viktigt att du berättar för din läkare och sjuksköterska om du upplever några biverkningar, symtom eller obehag som du tror beror på behandlingen med Neulasta®.

Gustav III:s Boulevard 54,
169 27 Solna.
08 - 695 11 00
www.amgen.se

